

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľa **J. G.**, bytom N. X., D.N., zastúpeného Mgr. J. Gáplovským, advokátom so sídlom Centrum II-88, D. N., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava o starobný dôchodok, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 9. júna 2011, č. k. 15Sd/95/2011-25, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 9. júna 2011, č. k. 15Sd/95/2011-25, v časti, v ktorej bolo zrušené rozhodnutie odporkyne číslo X. z 2. marca 2011, **p o t v r d z u j e**.

V časti výroku o trovách konania rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 9. júna 2011, č. k. 15Sd/95/2011-25, **z r u š u j e** a **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom z 9. júna 2011, č. k. 15Sd/95/2011-25, zrušil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 2. marca 2011, ktorým odporkyňa podľa § 21 ods. 1,3, §26a zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a podľa §259 ods. 1, § 273 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť o starobný dôchodok z 23. júla 2003, ktorou si navrhovateľ uplatnil nárok

na starobný dôchodok od 8. marca 2003 a vec vrátil odporkyňu na ďalšie konanie. Právo na náhradu trov konania navrhovateľovi nepriznal.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že odporkyňa nerešpektovala právny názor vyslovený v predchádzajúcom rozsudku najvyššieho súdu, pričom neuviedla relevantné dôvody, prečo nebola zrušujúcim rozsudkom súdu viazaná. Taktiež v rozhodnutí odporkyne nie sú náležite uvedené dôvody, ktoré by skutkovo a právne objasnili skutočnosti, ktoré boli podkladom pre jej rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a použití právnych predpisov, na podklade ktorých rozhodla s poukazom na okolnosť, že rozhodnutie pre navrhovateľa bude logické a dostatočne zrozumiteľné. Krajský súd pritom konštatoval, že zo spisového materiálu nevyplývajú žiadne nové skutkové skutočnosti, ktoré by neboli známe už v čase vydania prvého rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok z 23. júla 2003. Na podklade uvedeného napadnuté rozhodnutie odporkyne vychádzalo nielen z nesprávneho právneho posúdenia veci, ale aj nedostačujúceho zistenia skutkového stavu veci a jeho posúdenia a preto je rozhodnutie vo svojej podstate aj nepreskúmateľné.

Odporkyňa napadla rozsudok krajského súdu včas podaným odvolaním a žiadala, aby ho odvolací súd zmenil a rozhodnutia odporkyne ako vecne správne potvrdil. Namietala, že právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Sdo/20/2005 z 30. mája 2006, je založený na skutočnosti, že navrhovateľovi bol rozhodnutím GR ZVJS z 30. júna 2003 priznaný starobný dôchodok podľa §68 ods. 1 písm. a) zákona č. 328/2002 Z. z., a preto je odporkyňa viazaná skutočnosťou, že navrhovateľ už podmienky nároku na starobný dôchodok už splnil. Uvedené ustanovenie však neupravuje nárok na starobný dôchodok, ale upravuje zvyšovanie výsluhových dôchodkov. Z toho dôvodu, podľa názoru odporkyne, právny názor najvyššieho súdu vyslovený v uvedenom rozsudku vychádza z nesprávnych predpokladov a po vecnej strane ako celok ho nie je možné akceptovať. Poukázala na skutočnosť, že navrhovateľ k 8. marcu 2003, odkedy žiadal priznať starobný dôchodok, nedovršil vek 60 rokov, to je vek potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 písm. e) zákona č. 100/1988 Zb. a preto mu nárok na starobný dôchodok k uvedenému dňu nevznikol. Keďže navrhovateľ nezískal po 1. januári 2004 dobu poistenia potrebnú pre splnenie potrebnej doby zamestnania nie je možné priznať mu starobný dôchodok ani od 1. januára 2004. Súčasne namietala aj sumu priznaných trov konania (sumu 123,50 € za jeden právny úkon) s poukazom na ustanovenie § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004

Z.z., podľa ktorého v dávkových veciach sociálneho poistenia patrí odmena za jeden úkon právnej služby vo výške jednej trinástiny výpočtového základu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu vo veci samej nie je možné vyhovieť, avšak rozhodnutie v časti výroku o náhrade trov konania je potrebné zrušiť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku.

Medzi účastníkmi bola sporná otázka zachovania nároku navrhovateľa na priznanie starobného dôchodku z dôvodu splnenia vekovej podmienky 55 rokov pre vznik nároku na starobný dôchodok. V zmysle § 259 zákona č.461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.decembra 2004 v konaniach o nárokoch na dávky a výplatu dávok z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 175 zákona č.100/1988 Zb. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

V zmysle § 132 ods.1 písm. a) zákona č.100/1988 Zb. policajt má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Podľa § 21 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 222/2003 Z. z. sa policajtom (ktorým sa na tieto účely pokladá príslušník Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície a colník) na nárok na starobný dôchodok neprihliada na dobu profesionálnej služby, ak túto službu vykonával v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok.

Pre posúdenie veci bolo rozhodujúce, či navrhovateľ splnil podmienky nároku na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z.

Navrhovateľovi bol od 1. februára 1994 podľa § 119 a nasl. zákona č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 410/1991 Zb.“) priznaný príspevok za službu v sume 3 604 Sk mesačne. Pre jeho nárok a výšku mu bola zhodnotená doba služobného pomeru od 1. marca 1970 do 31. januára 1994 a doba vojenskej služby od 1. októbra 1967 do 2. októbra 1969. Tieto doby boli zaradené do I. kategórii funkcií (v rozsahu viac ako 25 rokov). Výkon služby v 1. alebo 2. kategórii funkcií v zmysle zákona č.410/1991 Zb. nemal vplyv na posúdenie nároku na príspevok za službu.

Podľa § 120 ods. 1 zákona č. 410/1991 Zb. príspevok za službu je 25 % služobného príjmu, ak policajt vykonával službu aspoň po dobu 15 rokov. Za každý ďalší ukončený rok trvania služobného pomeru sa príspevok zvyšuje o 1% služobného príjmu, najviac však do výšky 40 % služobného príjmu.

Výsluhový príspevok by podľa § 119 ods. 3 zákona č.410/1991 Zb. patril najdlhšie do dosiahnutia 60-eho roku veku.

Dňom 1. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 39 zákona č.328/2002 Z. z. výsluhový dôchodok je za 15 rokov trvania služobného pomeru 30% základu podľa § 60. Za 16. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 20. skončeného roka trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 2 % základu podľa § 60. Za 21. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 25. skončeného roka trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 3 % základu podľa § 60. Za 26. skončený rok trvania služobného pomeru a každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 1 % základu podľa § 60, najviac však do 60 % základu podľa § 60.

Podľa § 124 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z., ktoré je prechodným ustanovením, príspevky za službu, na ktoré vznikol nárok podľa § 119 až 122 zákona č. 410/1991 Zb. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti a od tohto dňa sa zvyšujú v závislosti od dátumu ich priznania.

Podľa § 143a bodu 1 zákona č.328/2002 Z. z. v znení zákona č.447/2002 Z. z. od 1. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov nepoužijú § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Z citovaných ustanovení je zrejmé, že príspevok za službu aj vzhľadom na iný spôsob jeho výpočtu nie je rovnocenný výsluhovému dôchodku, priznanému podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. **Príspevok za službu je naďalej príspevkom za službu podľa zákona č. 410/1991 Zb. a za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. sa iba považuje**, najmä na účely trvania nároku na dávku výsluhového zabezpečenia, priznanú podľa predchádzajúcich predpisov.

Pokiaľ odporkyňa namietala, že v rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sdo 20/2005 z 30. mája 2006 je uvedené, že navrhovateľovi bol rozhodnutím GR ZVJS z 30. júna 2003 priznaný starobný dôchodok podľa § 68 ods. 1 písm. a) zákona č. 328/2002 Z. z. a teda navrhovateľ už podmienky nároku na starobný dôchodok už splnil, čo nezodpovedá skutočnosti, táto nesprávnosť nemá vplyv na okolnosť, že navrhovateľovi výkon služby v I. kategórii funkcií nebol zohľadnený pre nárok a výšku dávky výsluhového zabezpečenia.

Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1.januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129 aj príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a príslušníkov zborov nápravnej výchovy) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že navrhovateľ odpracoval viac ako 20 rokov v zamestnaní, zaradenom do I. pracovnej kategórie (I. kategórie funkcií).

Najneskôr dňom, ktorým dovŕšil 20-ty rok zamestnania v I. pracovnej kategórii (I. kategórii funkcií) splnil preto podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok dovŕšením veku 55 rokov v súlade s § 21 ods.1 písm. c) v spojení s § 175 zákona č. 100/1988 Zb.

Nároky vyplývajúce zo zamestnaní zaradených v minulosti do I. a II. pracovnej kategórie, resp. I. a II. kategórie funkcií, spočívajúce v znížení vekovej hranice pre nárok na starobný dôchodok sa vzhľadom na znenie ustanovenia. § 175 zákona 100/1988 Zb. zhodnocujú bez ohľadu na to, či išlo o výkon služby policajtov a vojakov, alebo výkon iného zamestnania, alebo o kombináciu takýchto činností. Pri inom riešení by dochádzalo k nerovnosti oprávnených osôb pred zákonom a ich prípadnej diskriminácii len preto, že zamestnanie (poistená činnosť) bolo vykonávané v ozbrojených zboroch.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že navrhovateľ splnil podmienku odpracovania 20 rokov v I. pracovnej kategórii pre vznik nároku na starobný dôchodok dňom dovŕšenia 55 rokov veku podľa § 21 ods.1 písm. c/ zákona č.100/1988 Zb.

Na zachovaní nároku podľa § 175 zákona č.100/1988 Zb. nič nemení okolnosť, že na sociálne zabezpečenie policajtov sa od 1.júla 2002 nevzťahuje ustanovenie § 132 a nasl. Zákona č.100/1988 Zb. V danom prípade navrhovateľ splnil podmienku potrebnej doby zamestnania vo zvýhodnenej kategórii už pre rokom 1994, ale podstatná je okolnosť, že nevykonával službu policajta v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č.328/2002 Z.z. Nesplnil podmienky pre nárok na výsluhový dôchodok ani podľa § 38 ani podľa § 137 ods.1 zákona č. 328/2002 Z. z. , má nárok iba na príspevok za službu (považovaný za výsluhový dôchodok podľa zákona č.328/2002 Z. z.). Nevzťahuje sa preto na neho ustanovenie § 21 ods.3 zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom od 1. júla 2003 Z. z. (v znení zákona č. 222/2003 Z. z.).

Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd považoval rozhodnutia odporkyne za nesúladne so zákonom a preto podľa § 250ja ods.3 veta druhá v spojení s § 219 O.s.p. rozsudok krajského súdu potvrdil.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok znovu v zmysle vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, ktorým je viazaná (§ 250ja ods.4 O.s.p.).

Odvolací súd považoval za dôvodnú námietku odporkyne, že krajský súd ničím neodôvodnil, prečo priznal navrhovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 373,82 € a prečo vychádzal z tarifnej odmeny 123,50 € za úkon právnej služby, preto rozsudok krajského súdu v časti výroku o náhrade trov konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Úlohou krajského súdu bude znovu rozhodnúť o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania a toto rozhodnutie riadne odôvodniť, pričom sa vysporiada s odvolacou námietkou odporkyne.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. januára 2013

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Mária Kráľová